

Bet. o. lovf. om den sociale pensionsfond

Til lovforslag nr. L 12. Betænkning afgivet af socialudvalget den 14. oktober 1981

Betænkning

over

Forslag til lov om den sociale pensionsfond

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til socialministeren og finansministeren, som disse har besvaret dels skriftligt og dels i samråd.

Udvalget har desuden modtaget en skriftlig henvendelse fra Faglige Pensionister og Efterlønsmodtagere.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, det radikale venstres og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret* med følgende bemærkninger:

Mindretallet konstaterer, at den førte politik har kørt erhvervslivet så langt ned, at det ville være urimeligt fortsat at udbygge den sociale pensionsfond, da det ville kunne føre til urealistiske forventninger om fremtidens pensioner.

Af de midler, der er til rådighed, ønsker mindretallet, at folke-, invalide- og enkepensionisterne gennem en lovændring holdes uden for socialindkomsten. Mindretallet ønsker desuden fortsat at arbejde for en ensartet folkepension til alle; derfor bør folkepensionens grundbeløb fortsat reguleres opad i de kommende år.

Et *andet mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) udtaler:

Det er særdeles forståeligt, at der er stor skuffelse blandt pensionisterne ved den udskydelse af udbetalingerne, der har fundet sted fra den sociale pensionsfond. Her kan

virkelig siges, at de pensionister der har indbetalt til denne fond i den tro, at de, når de blev ældre, kunne have en lidt tåleligere tilværelse, er blevet snydt. Disse mennesker har atter og atter måttet finde sig i, at skiftende regeringer har holdt dem hen med snak. De blev i 1970 pålagt ved lov at indbetale et særligt pensionsbidrag ved siden af det almindelige folkepensionsbidrag med den forsikring, at de først i 1976, så senere i 1979 skulle nyde godt af de indbetalte penge, som var helt og holdent deres egne. Man gav dem almisser ved udlodning af 1. fase, og ved den 2. fase, som tænkes udloddet i 1982, fornemmes det nærmest også, som om man forsøger at stikke dem en »gulerod« for næsen, for at de nu skal føle taknemmelighed inden kommunevalget. Der er tale om ren stemmefiskerpolitik og ikke om rimelig behandling af pensionisterne. Man er endda så frejdig at fortælle pensionisterne, at de ikke skal forvente en 3. fase til udbetaling, som blev dem lovet i 1970, nej, man fortæller dem, at de nu skal være glade for, at der ikke mere skal indbetales det særlige folkepensionsbidrag, mens man samtidig forhøjer det almindelige folkepensionsbidrag, så summen bliver 0,3 pct. højere end de hidtidige bidrag. De pensionister, som ikke oplevede de gode år, i barndommen og ungdommen, men som bar de tungeste byrder for landet, de skal nu fortsætte med at bære de tungeste byrder. Mindretallet ønsker hele det indbetalte beløb tilbagebetalt til de rette ejermænd. Mindretallet mener, at det er nedværdigende behandling af pensionisterne, som finder sted f. eks. i forbindelse med den så stærkt tiltrængte varmemhjælp. Det er lovteknisk imidlertid et lille fremskridt i forhold til det hidtil gælden-

de cigarkasseprincip. Mindretallet kan derfor indstille lovforslaget til *vedtagelse* med det af mindretallet stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) finder ikke, at tiden nu er inde til at standse indbetalingerne til den sociale pensionsfond. Nu er fonden der, og der er stillet berettigede forventninger til en tillægspension, der især for dem, der har mindst, er meget påkrævet.

Mindretallet vil samtidig understrege, at det tager afstand fra, at der i bemærkningerne til lovforslaget ligger et næsten fuldt færdigt forslag til, hvordan pensionsreformens næste led skal se ud. Da det ikke er muligt i dette lovforslag på grund af identitetsproblemer at stille ændringsforslag, som indebærer en anden pensionsreform, er det ikke rimeligt, at socialministeren tilrettelægger pensionsreformen i sine bemærkninger til lovforslaget.

Mindretallet mener, at 2. fase af udbetalingerne skal sættes i værk 1. januar 1982 gennem en betydelig forhøjelse af pensionstillægget samt en væsentlig forhøjelse af indtægtsgrensene. Dette vil betyde, at de, der kun har pensionen, og de, der kun har en lille indtægt ved siden af pensionen, får forhøjelser. Mindretallet ønsker endvidere, at indbetalingerne til den sociale pensionsfond skal fortsætte, og at loven skal tages op til revision i folketingsåret 1985-86, til hvilken tid der formentlig vil være midler nok til, at fonden kan hvile i sig selv. Det er der ikke i dag, såfremt nogle af pensionisternes forventninger til et ordentligt pensionstillæg skal opfyldes.

Mindretallet indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Et *fjerde mindretal* (venstresocialisternes medlem af udvalget) er modstander af, at penge til folkepensionen og pensionstillæg skal komme fra særlige bidrag, der ikke er underkastet samme progression, som indkomstskatten i øvrigt er. Det taler for at opheve det særlige pensionsbidrag på 2 pct. Det samme gælder det almindelige pensionsbidrag på 1,2 pct.

Realiteten er, at disse særlige bidrag bevarer. Den tunge ende vender stadig nedad

ved, at de holdes ude af den almindelige skatteprogression.

Det eneste, man i virkeligheden gør, er at opheve forpligtelsen til fra 1985 ud over renterne at anvende hele det særlige pensionsbidrag til ydelse af tillægspension. Det ville betyde 4 mia kr. pr. år til forbedringer for pensionisterne. Dem lægger man sin klamme hånd på til andre formål – sandsynligvis erhvervsstøtte.

Mindretallet er modstander af den udformning, som det næste led i den såkaldte pensionsreform har fået i bemærkningerne til lovforslaget. Udbetalingerne bør i stedet bruges til forhøjelse af pensionstillægget og indtægtsgrensene.

Mindretallet indstiller herefter lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Ændringsforslag

Ny paragraf

Af et *mindretal* (Lilli Gyldenkilde SF):

1) Før § 1 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Til den sociale pensionsfond opkræves et særligt folkepensionsbidrag efter samme regler som folkepensionsbidraget, jfr. folkepensionslovens § 34. Bidraget udgør 2 pct. årligt af det beløb, hvoraf indkomstskat til staten beregnes. Bidraget nedsættes efter bestemmelserne i §§ 36, 37 og 37 B-37 C i lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat).«

Til § 1

Af et *mindretal* (Pilgaard Andersen (FP) og Ninna Pedersen (FP)):

2) § 1 affattes således:

»§ 1. Den sociale pensionsfonds obligationsbeholdning overføres til statskassen.«

Af et *mindretal* (Lilli Gyldenkilde (SF) og Tyroll (VS)):

3) I *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter ordet »enkepension« ordene: », herunder en forhøjelse af pensionstillægget samt forhøjelse af indtægtsgrensen for udbetaling af pensionstillæg, jfr. lov om folkepension § 10, stk. 1 og 2, lov om invalidepension m. v. § 11, stk. 1 og 2, og lov om pension til enker m. fl. § 3, stk. 3, nr. 1«.

Ny paragraf

4) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

»§ 02. Forslag til revision af loven fremsættes for folketinget senest i folketingsåret 1985-86.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Forslagsstillerne finder, at indbetalingerne af det særlige folkepensionsbidrag skal fortsættes, fordi der ikke endnu er midler til at give det afkast, der er en forudsætning for en tillægspension, der er i overensstemmelse med især folkepensionsisternes forventninger.

Til nr. 2

Frimærkekassensystemet ved finansiering af folkepension ophæves. Midlerne i den sociale pensionsfond indgår i statskassen.

Selvbedragerarreværksulemperne ved fondsметоден inden for det offentlige kan man eksempelvis få belyst ved at begynde med fremskridtslovforslag nr. L 216 af 8. maj 1979 om bortrationalisering af Helsefonden og så arbejde ud fra henvisningerne her. De principielle forhold er præcis de samme ved den mere end 50 gange så store socialpension.

Folkepensionisternes stilling skal forbedres

ikke over den slags foranstaltninger – hvis bedrageriske karakter udviklingen har afsløret – men ved, at der over de almindelige statsmidler gives større folkepension, bedre hjemmehjælp (også om søndagen), familiepleje, flere beskyttede boliger, ordentlig varmhjælp og pensionistboligsikring, skattefrihed for pensionskilderne osv. osv., alt overensstemmende med de af fremskridtspartiet gennem årene fremsatte præcise forslag herom, hvortil dækning er skaffet gennem de store besparelser, Z-planen indebærer på en række langt mindre nødvendige udgiftsområder.

Til nr. 3

Forslagsstillerne ønsker gennem ændringsforslaget at sikre, at renterne af den sociale pensionsfond først og fremmest skal anvendes til forhøjelse af pensionstillægget samt en forhøjelse af indtægtsgrænsen for udbetaling af pensionstillæg. Forslagsstillerne ønsker at anvende 2,5 mia på disse forhøjelser allerede i 1982.

Til nr. 4

Forslagsstillerne ønsker loven til revision i folketingsåret 1985-86 med henblik på at sikre, at renteafkastet af den sociale pensionsfond på det tidspunkt bliver anvendt til den tillægspension, især folkepensionisterne forventer.

Albertsen (S) Hans Hækkerup (S) Inge Fischer Møller (S) fmd. Winnie Møller (S)

Erik B. Smith (S) Helmar Sørensen (S) Taanquist (S) Aase Olesen (RV)

Brixtofte (V) Tørnæs (V) Karen Thurøe Hansen (KF) Agnete Laustsen (KF)

Else Brønserud (KrF) Lilli Gyldenkilde (SF) Tyroll (VS) Pilgaard Andersen (FP) nfmd.

Ninna Pedersen (FP)

Partierne CD og DR havde ikke medlemmer i udvalget.